

Praha, 27. května 2026

TZ: Vláda rozbíjí fungující systém, varují expertky a experti na rovnost žen a mužů

Organizace, odbornice a odborníci působící v Radě vlády pro rovnost žen a mužů nesouhlasí s rozhodnutím vlády převést agendu rovnosti žen a mužů a další lidskoprávní agendy z Úřadu vlády ČR na jednotlivá ministerstva. Celkem 53 z nich zaslalo premiérovi a vládní zmocněnkyni pro lidská práva rezignaci k 30. červnu 2026, pokud skutečně dojde k přesunu Odboru rovnosti žen a mužů z Úřadu vlády. Nic na tom nemění ani skutečnost, že by se odbor přesunul na Ministerstvo spravedlnosti, nikoli na resort práce a sociálních věcí, jak bylo původně v plánu.

Rozhodnutí vlády bylo přijato bez připomínkového řízení, bez konzultace s členkami a členy poradních orgánů vlády, bez odborné debaty a bez zapojení organizací a expertů*ek, které se dlouhodobě podílejí na přípravě a realizaci politik rovnosti žen a mužů v České republice.

Činnost zástupkyň a zástupců občanské společnosti a akademického sektoru v Radě a výborech či pracovních skupinách není státem honorována a má povahu čestných funkcí. Stát prostřednictvím rad vždy získával zdarma žádoucí zpětnou vazbu ke svým plánovaným krokům a odborný pohled podepřený expertizou, daty o aktuálním stavu problematiky i zkušeností z praxe.

Jsme přesvědčeni, že přesun nepovede ke zvýšení efektivity, jak tvrdí vláda. Naopak hrozí oslabení koordinace, roztržnění odpovědnosti a ztráta nadresortního přístupu, který je pro prosazování rovnosti žen a mužů nezbytný. Schůzka, kterou svolal premiér tyto obavy nerozptýlila. Na věcnou kritiku reagoval premiér, vedoucí úřadu vlády i přítomní ministři deklaratorním zájmem o agendu lidských práv a personalizovaným výčtem kroků, které v dané agendě v minulosti podnikli – nikoliv konkrétním popisem, jak bude výkon agendy v novém uspořádání reálně fungovat. Vedoucí úřadu zmiňovaná analýza, o kterou se celá restrukturalizace údajně opírá, nebyla ani po našich opakovaných výzvách předložena.

Agenda rovnosti žen a mužů se netýká pouze spravedlnosti. Zahrnuje prevenci domácího a sexualizovaného násilí, rovný přístup ke zdravotní péči, trh práce a rodinnou politiku, vzdělávání a výzkum, zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, odstraňování diskriminace či ochranu obětí násilí. Jde o průřezovou oblast, která zasahuje do působnosti řady ministerstev a veřejných institucí. Právě proto je řadu let koordinována z Úřadu vlády.

V posledních letech se díky spolupráci státní správy, občanské společnosti a odborné veřejnosti podařilo dosáhnout řady konkrétních změn. Patří mezi ně posílení ochrany obětí domácího a sexuálního násilí, odškodnění protiprávně sterilizovaných žen, zlepšení ochrany práv dětí či prosazování principů rovného zacházení v různých oblastech veřejného života. Tyto změny byly výsledkem dlouhodobé odborné práce v jejímž jádru byla koordinace mezi resorty a odborné zázemí přímo ve struktuře Úřadu

vlády. Tuto koordinační a odbornou roli nemohou nahradit jednotlivé rezorty, které zodpovídají jen za své dílčí agendy.

Po přesunu většiny odborného úřednického zázemí na jednotlivá ministerstva bude agenda rovnosti žen a mužů nutně vnímána pouze optikou jejich dílčích kompetencí. Zanikne schopnost koordinovat politiky napříč státní správou a upozorňovat na problémy, které přesahují rámec jednoho resortu, případně se k práci jednotlivých resortů mají kriticky vyjadřovat.

Vláda navíc nerozhoduje pouze o administrativním přesunu několika útvarů. Rozhoduje o dlouhodobé změně institucionálního uspořádání ochrany lidských práv a rovnosti žen a mužů v České republice a hrozí tak, že negativní důsledky přetrvají bez ohledu na budoucí politické reprezentace.

Za mimořádně problematické považujeme, že k tomuto obratu dochází navzdory předchozímu postupu zmocněnkyně vlády pro lidská práva, která v souvislosti s připravovanou transpozicí evropské směrnice prosazovala zákonné ukotvení koordinace politik rovného zacházení právě pod Úřadem vlády.

Případné problémy v řízení této agendy bylo možné řešit jiným způsobem, například obnovením odpovídající řídicí struktury na Úřadu vlády. Místo zvýšení efektivity a vyjasnění zodpovědnosti však dochází k roztříštění agendy mezi několik institucí, což povede k jejímu oslabení.

Kontakty:

Branislava Marvánová Vargová (Rada vlády pro rovnost žen a mužů, Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách): branislava.marvanova@rosacentrum.cz, +420 777 236 161

Jitka Poláková (Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách): jitka.polakova@profem.cz, +420 774 433 005

Markéta Kos Mottlová (Rada vlády pro rovnost žen a mužů, Výbor pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích): mottlova@padesatprocent.cz, +420 724 172 530

Vanda Černohorská (Výbor pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů): vanda.cernohorska@soc.cas.cz, +420 732 483 053

Lada Wichterlová (Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči): lada.wichterlova@gmail.com, +420 777 910 944

Rut Kolínská (Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči): rut.kolinska1@gmail.com, +420 603 271 561

Seznam rezignací

Rada vlády pro rovnost žen a mužů

Lukešová Paul Eva (místopředsedkyně), Česká ženská lobby, z.s.

Čermáková Marie, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Kos Mottlová Markéta, Fórum 50 %, o. p. s.

Laburdová Claudie, Slovo 21, z. s.

Marvánová Vargová Branislava, ROSA – centrum pro ženy, z.s.

Mazániková Nika, NESEHNUTÍ

Pavlas Tomáš, Otevřená společnost, o. p. s.

Petráková Vladimíra, Ph.D., nezávislá odbornice, Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského

Smetáčková Irena, nezávislá odbornice, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Štěpánová Markéta, Gender Studies, o. p. s.

Šmídová Iva, nezávislá odbornice, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

Branislava Marvánová Vargová, předsedkyně Výboru

Jitka Poláková, místopředsedkyně Výboru, proFem - centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí

Daniel Bartoň, místopředseda Výboru

Vilma Janoušková, Acorus

Zdena Prokopová, ROSA - centrum pro ženy, z.s.

Petra Wunschová, Locika

Kristýna Pešáková, Spondea

Martin Šimáček

Hana Jandová, Persefona

Jindřiška Krpálková, ProDialog,z.s.

Výbor pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů

Vanda Černohorská (předsedkyně výboru), Genderová expertní komora

Petr Pavlík (místopředseda), Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

Zuzana Andreska, Sociologický ústav AV ČR, NKC - gender a věda

Petra Havlíková, Nesehnutí

Iveta Kvardová, Lobbio

Míla O'Sullivan, Ústav mezinárodních vztahů

Tomáš Pavlas, Otevřená společnost

Irena Smetáčková, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Veronika Šprincová, Fórum 50%

Markéta Štěpánová, Gender studies

Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči Rady vlády pro rovnost žen a mužů

Lada Wichterlová (předsedkyně), Gender Studies, o.p.s.

Lukáš Talpa (místopředseda), Liga otevřených mužů

Rut Kolínská (místopředsedkyně), zakladatelka hnutí mateřských center

Klára Kalíšková, CERGE-EI

Hana Hašková, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Jakub Tomšej, Právnická fakulta UK

Kamila Čubanová, Byznys pro společnost

Magdalena Opletalová, České priority

Lucie Trlifajová, Fakulta sociálních věd UK

Výbor pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích

Kos Mottlová Markéta (předsedkyně), Fórum 50 %, o. p. s.

Jurajda Štěpán (místopředseda), CERGE-EI

Špondr Večl Pavla (místopředsedkyně), advokátka, ombudsmanka FF UK

Hejzlarová Eva, Univerzita Karlova

Hrbková Lenka, Masarykova univerzita

Křížková Alena, Sociologický ústav Akademie věd ČR, v.v.i.

Pracovní skupina k porodnictví

Čermáková Marie (předsedkyně), Akademie věd ČR

Majerčíková Aneta (místopředsedkyně), SpoKojení, z.s.

Šmídová Iva (místopředsedkyně), Masarykova univerzita

Canibal Hynek, Dětské a novorozenecké oddělení Nemocnice Havířov

Ezrová Magdalena, Unie porodních asistentek, z.s.

Forberger Andrea, Česká asociace dul z. s.

Frydlová Alena, Česká komora porodních asistentek, z.s.

Hořejší Adéla, Hořejší legal s.r.o., advokátní kancelář

Königsmarková Ivana, Unie porodních asistentek, z.s.

Laubrová Žirovnická Lenka, Asociace pro porodní domy a centra, z.s.

Nemrava Martin, MUSA Network, spolupracovník Evropské sítě pro porodní domy a centra

Pašková Sandra, Liga lidských práv

Pavlíková Markéta, Biostatistička, nezávislá odbornice

Sovová Petra, Hnutí za aktivní mateřství, z.s.